

Bud' zdráva, milostí zahrnutá, Pán s tebou. (28) Posel přicházející za Marií pozdravil svou hostitelku více než zdvořile. Pozdravil ji vroucně, pozdravil ji s nadšením. Vždyť to znáte sami – když máte někomu povědět něco nepříjemného, těžko hledáte slova. Nemluví se nám dobře o špatných věcech. Leze to z nás jako z chlupaté deky. A naopak – pokud sdělujeme druhým lidem dobré zprávy, valí se a řinou z nás skoro samy. O radosti je radost hovořit. A právě tento druhý případ, případ radostný je případ Gabriele, posla Božího.

Bud' zdráva, milostí zahrnutá, Pán s tebou.

Milé sestry, milí bratři, dnes k naším uším zaznívá andělské pozdravení. Posel dobrých zpráv promlouvá k nazaretské dívce Marii. Oznamuje jí narození syna. Vy víte anebo si můžete domyslet, že mladou dívku uvedl nejspíše do rozpaků. Maria nebyla dosud provdána, třebaže manželství už bylo dohodnuto. Zatím se však ještě nekonala svatba s Josefem, majitelem místní tesařské dílny. Podle odhadu odborníků byla Maria na naše poměry mladá, až mladičká. Dívky se prý tenkrát často vdávaly ještě před 15. rokem života, poněvadž rodinný život byla jediná solidní kariéra, jaká je mohla čekat. A mít dítě znamenalo založit rodinu, získat životní náplň a zajistit pokračování rodu a tím i podporu ve stáří. Nemít dítě, být bezdětný znamenalo téměř, jako kdyby manželé byli bez budoucnosti. Jen si vzpomeňte na veliké, přímo ukázkové trápení praotce Abrahama. Až ve stáří se mu narodil vytoužený potomek a Abrahamovo dlouholeté očekávání na splnění Božího slibu se stalo přímo ukázkou vytrvalé víry. Anebo si připomeňme Chanu, která v chrámě hořce plakala a vyprošovala si od Hospodina děťátko. Čekání na dítě je trvalou výbavou lidstva. Prolíná se všemi generacemi, všemi kulturami. Stejně jako před tisíci lety jsou i dnes mnohá očekávání naplněná až po bolestně dlouhé době. A stejně jako před tisíci lety jsou také dnes mnohá očekávání nenaplněna trvale i přes úspěchy současné medicíny.

Maria má štěstí. Je milostí zahrnutá, nebo chcete-li tradičně: je milosti plná. Ona dítě mít bude! ***Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Hle, počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš.***

(31)

Maria je vtažena do pulsujícího života, kterým oplývá celé stvoření. Tvůrce vesmíru žehná životu a Maria na tomto požehnání bude mít svůj osobní podíl stejně jako miliardy jiných žen. Stane se matkou dřív, než se naděje. Bude ušetřena mnohaletého, bezdětného trápení své příbuzné Alžběty, která otěhotněla až v pokročilém věku. Tak rozumím slovům z andělského pozdravu.

Milostí zahrnutá, milosti plná, ... našla jsi milost u Boha.

Ono není samozřejmé, když na svět přicházejí děti. Což je jeden z rozměrů adventu – upozornit nás na zázrak zrodu života. První slova, která v Bibli lidé od Stvořitele slyší, znějí:

Plod'te se a množte se a naplňte zemi.

(Gn 1,28)

Je to veliký dar, že se příroda může reprodukovat. Je to veliká milost, doslova je to požehnání,

že se párům mohou rodit děti. Že se lidstvo může rozmnožovat a předávat dál svou moudrost, svou lásku, své dílo novým pokolením. V tomto smyslu je Maria milosti plná. Je zahrnutá přízní a podporou Stvořitele života. Svým mateřstvím se stává spolupracovnicí Boží, stává se spolutvůrkyní života.

A přeci je milost projevovaná Marii něčím zvláštní. Má v sobě něco navíc. Chlapec, který se narodí, bude výjimečný. Bude mít mimořádně blízko k Bohu. Bude Božím vyslancem, bude jeho zmocněncem, bude o Bohu důvěrně vyprávět a bude z Boha čerpat jako nikdo jiný. Bude prvorozeným synem, který zpřítomňuje v očích okolí vzdáleného otce. ***Chlapec bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího a Pán Bůh mu dá trůn jeho otce Davida. Na věky bude kralovat nad rodem Jákobovým a jeho království nebude konce.***

(32n)

Zní to trochu jako politický program. Založení nové dynastie, převzetí moci, usednutí na královský trůn. Ano, ten chlapec bude králem, ovšem jak sám prohlásí, jeho království není z tohoto světa. Ukáže všem, že ty nejdůležitější věci na světě nedostáváme v rámci společnosti, kultury či státu, nýbrž je dostáváme v rámci svého osobního života. Ta největší radost a naděje se nerodí na náměstích či stadionech, nýbrž se rodí v soukromí, tam, kde se dotýkáme tajemství života. Marii je prokázána zvláštní milost, že přivede na svět tohoto člověka, rádce a dárce spásy. Opakuji – je to pro Marii milost, nikoliv její zásluha nebo nějaké její jedinečné nadání či snad nějaká nadstandardní výbava, daná jí od narození. Maria je obyčejný člověk a všechno neobyčejné v jejím životě – stejně jako v životech našich – všechno neobyčejné je dar. Veliký dar. Projev lásky, kterou si nelze zasloužit, koupit, ani vydobýt. Pouze nás může zaplavit. Pánu Bohu patří chvála a dík za to, jak velmi nás miluje.

Posel předpovídá Marii a hlavně jejímu potomkovi velkolepé věci. Avšak celá věc má jeden podstatný háček. Vy už jistě tušíte jaký. ***Maria řekla andělovi: „Jak se to může stát, vždyť nežiji s mužem?“***

(34) Jak se může stát, že můj syn

bude ve společnosti vážený, když bude mít nevážený původ? Tuze nevážený původ.“ Z pohledu tehdejších zákonů byla Maria zralá na kamenování, vždyť otěhotněla mimo manželství. Běda, když se tehdejší ženě stalo něco takového. Rázem přestala být považována za slušnou a stala se terčem nadávek a ústrků. (Ostatně neuplynulo zas až tak mnoho desetiletí od doby, kdy nesezdané těhotné ženy byly v církvi ošklivě propírány.) Maria se ocitá v nebezpečí, když nedokáže přijatelně svůj jiný stav vysvětlit. Dříve však než si Maria začne zoufat nad nechtěným těhotenstvím, přispěchá anděl s dobrou zprávou.

U Boha není nic nemožného.

(37)

U Boha, nebeského Otce je toto dítě chtěné. Co je nemožné pro mnohé lidi, je možné u Boha. I párům, na které se okolí dívá jako na padlé, Bůh prokazuje svou přízeň. Maria je ujištěna a povzbuzena. „Klidně nos své dítě pod srdcem, klidně je nos v srdci, neboť Stvořiteli záleží i na tomhle děťátku. Nebuď skleslá na duchu.

Sestoupí na tebe Duch svatý a moc Nejvyššího tě zastíní; proto i tvé dítě bude svaté a bude nazváno Syn Boží.“

(35)

A teď se mne můžete zeptat, jak vlastně Maria otěhotněla. A já vám neodpovím. Neodpovím vám s čistým svědomím, poněvadž ani Bible nám na tuto otázku neodpovídá. Mnozí křesťané vedli na toto téma obsáhlé debaty, vymýšleli všelijaká vysvětlení, která ale spíše zatemňovala, nežli vysvětlovala. Samotná bible v tomto ohledu o podrobnostech mlčí. Moudře mlčí. Nechejme tedy stranou dohady, jak byl Ježíš počat. Mariino otěhotnění mohlo být jakékoliv. To však Bohu nevádí a nabádá Marii, aby své rostoucí břicho nepovažovala za nějaký hořký omyl či za životní křivdu. Dítě, které Maria v sobě nosí, bude i přes svůj podezřelý a společensky povážlivý původ miláčkem Božím. Ať si kdo chce, co chce, říká, dítě bude svaté, neboť Bůh si je zde přál mít.

Posel, který za Marií přišel, vykonal své dílo dobře. Podařilo se mu nazaretskou dívku přesvědčit. Maria jeho zprávu přijímá. Možná s třesením, možná s úlevou. ***Hle, jsem služebnice Páně, staň se mi podle tvého slova.***

(38)

A zde, v této větě nacházím vrchol dnešního příběhu. Maria přijímá Boží vůli jako svou životní cestu. Uznává, že Boží záměry jsou pro ní tím nejlepším. To je Mariin příklad pro nás. Člověk si může za těch svých x let let na zemi navymýšlet spoustu variant, co dělat. Pokud ale jedná v souladu se Stvořitelem, s tím, který vytvořil všechno živé a svému živému dílu žehná, pokud člověk život nemaří, nýbrž životu svých bližních pomáhá, takový člověk se podílí na Božím požehnání. Sám je požehnaný. Bůh promlouvá a jeho slova nás vedou k podpoře a rozvoji života. Proto byla sepsána Bible, abychom podle ní žili v pokoji a v lásce, abychom žili plně.

Hle, jsem služebnice Páně, staň se mi podle tvého slova.

Maria přijímá Krista a spolu s Kristem přijímá Boží přístup k životu. V tom stejném způsobem spočívá také naše křesťanství, že i my spolu s Kristem přijímáme Boží přístup k životu. Kristus v nás není nějaký rituál či Chceme se řídit Božím slovem. Hle, jsem služebník / jsem služebnice Páně, staň se mi podle tvého slova. To je i naše vyznání.

Sestry a bratři, my evangelíci máme značný odstup od mariánské úcty, jak se rozvinula v prostředí římské a pravoslavné církve. Proč by měla být Maria nějak zvláště ctěna? Vždyť udělala to, co od ní Bůh žádal. Přistoupila na jeho nabídku a přijala Krista. Cožpak my jsme neučinili totéž? Ve svém chvalo zpěvu Maria zpívá: ***Hle, od této chvíle mne budou blahoslavít všechna pokolení.***

(48) Někdo by mohl

považovat tento verš za prorockou předpověď budoucího mariánského kultu, ovšem sama Maria odvrací pozornost od sebe a ukazuje, komu patří sláva, čest.

Velké věci se mnou učinil ten, který je mocný, svaté je jeho jméno.

(49)

Samému Bohu sláva, čest! Možná jste zaznamenali, že římská katolická církev měla v uplynulém týdnu svátek. Slavilo se neposkvrněné početí Panny Marie. (To nemá nic společného s Ježíšovými

početím.) Před 140 vyhlásil 1. vatikánský sněm jako neměnnou směrnicí víry dogma, že už při svém početí byla Maria ochráněna před dědičným hříchem. Pro Mariiny ctitele musí být Maria výjimečná, mimořádná, přesvatá. Ale já říkám: Maria nesmí být výjimečná, mimořádná, přesvatá. Poslechla Pána Boha, řídila se jeho slovem. To nemůže být nadstandard, výsledek nějaké mimořádné výbavy. To je přece i naše cesta. Proto čteme Bibli, abychom poznali a uskutečnili Boží slovo, Boží vůli. Maria je příkladnou služebnicí Boží, proto ji blahoslavíme. Blahoslavíme ji stejně jako apoštoly a mučedníky, jako věrozvěsty Cyrila a Metoděje, jako reformátory Jana Husa, Martina Luthera a Jana Kalvína. Blahoslavíme Marii jako blahoslavíme Jiřího Strejce, který se narodil zde v Zábřehu, překládal Bibli do češtiny a složil krásné písně k Boží slávě. Stejně blahoslavíme všechny, kteří uvěřili před námi a přivedli nás k víře. Bohu naslouchali, Boha poslechli a nám tak Boha dosvědčili. Blahoslavená je cesta Boží poslušnosti. Je to cesta i pro nás.

Blahoslavení všichni, kdo slovo Boží slyší a konají podle něho.

(Lukáš 11,28)

Amen.

1 Samuelova 1,1n.9-18 □ □ 260; 158; 627; 272 □ □ Židům 11,8-11

Káýání na 3. adventní neděli, 12. prosince 2010.